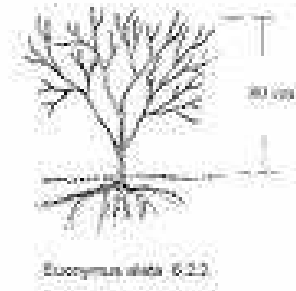

Bladverliezende heesters

Inleiding

We vinden het in onze streek normaal dat heesters in het najaar hun bladeren afstoten. Planten die dat niet doen zijn in de meeste gevallen uitheems. Door het afstoten van bladeren beschermen planten zich tegen uitdroging in periodes dat de wateropname stagneert door lage bodemtemperaturen.

Sierwaarde

Bladverliezende heesters worden toegepast om hun bloemen, blad, vruchten en vorm.

- Bloemen

Binnen deze groep komen veel mooie bloemheesters voor. Door het hele jaar zijn er wel bladverliezende heesters die bloemen geven. In de winter beginnen heesters als; toverhazelaar en winterjasmijn.

Veel voorjaarsbloeiers hebben gele bloemen. Later in de zomer zorgen o.a. de Hortensia's voor een bloemenzee in de tuin en voor een lange bloeitijd.

In de winter en in het voorjaar, als ze nog geen blad hebben, komen de bloemen extra goed tot hun recht. Als de bloemen ontstaan rondom de oude takken spreekt men over takbloeiers.

-Bladeren

Bladverliezende heesters veranderen elk seizoen. Dit maakt ze zo bloeiend. In het voorjaar heb je de ontluikende bladeren; tijdens de zomer de grote variatie in bladvormen, bladafmetingen en bladkleuren en in het najaar de herfstkleuren. Herfstkleuren ontstaan doordat planten alle bruikbare stoffen uit de bladeren zuigen.

- Vruchten

Veel heesters laten hun zaden met de wind meevoeren, andere struiken verpakken hun zaad in een vrucht die dient als voedsel voor dieren die op hun beurt zorgen voor de verspreiding van het zaad. Vruchten zien er vaak prachtig uit, trekken dieren aan en kunnen soms gebruikt worden als fruit.

- Vorm

Heesters kunnen prachtige vormen hebben. Deze kunnen, vooral als er geen bladeren aanzitten, heel bepalend zijn voor de wintertuin. Sommige heesters hebben een aparte vorm, zoals de kronkelhazelaar en de maar ook de *Euonymus japonicus* 'Alatus'. Ook zijn er heesters met een treurvorm en een zuilvorm. Afzonderlijke takken kunnen allerlei kleuren en vormen hebben die de heester tot een bijzondere plant maken.

Toepassing

Heesters worden toegepast al naar de omstandigheden zoals de beschikbare ruimte. Ook is het belangrijk rekening te houden met het bestand zijn tegen zeewind, wind, vervuiling, grondsoort en dergelijke. Ook de bloei, vruchten en bladvorm en bladkleur zijn van belang bij de keuze. Belangrijk bij de toepassing van heesters in de tuin is ook de standplaats zoals schaduw, zon, nat, droog. Sommige heesters kruipen via de wortels verder door de tuin. Dit is van belang als u heesters aanplant en de ruimte voor uitgroei beperkt is.

Sommige heestersoorten zijn ideaal voor insecten, vlinders en vogels. Ze geven niet alleen voer, maar soms ook nestgelegenheid.

Voor de bloemsierkunst zijn vele heestersoorten geschikt en wel in verschillende stadia zoals kale takken, takken met bloemen of blad en takken met vruchten. Enkele soorten heesters worden in de winter in bloei getrokken zoals: *Forsythia*, *Syringa*, *Viburnum opulus*, en *Prunus triloba*.

Verzorging in het tuincentrum

We hebben hier te maken met een zeer grote en gevarieerde plantengroep. Alle soorten worden in verschillende maten aangevoerd. Bij opgaande heesters geeft men de hoogte aan; bij bodembedekkende heesters de breedte. Omdat de planten binnen een partij nooit allemaal hetzelfde kunnen zijn vermeldt men altijd twee maten: de maat van de grootste- en de maat van de kleinste plant.

Voor zover het om inheemse planten gaat zijn ze in het algemeen probleemloos. Bijzondere soorten eisen vaak wat meer zorg. Tegenwoordig zie je veel import van grote bijzondere planten uit bijvoorbeeld Italië. De meeste heesters worden afgeleverd in potten. Andere mogelijkheden zijn bijvoorbeeld planten die ingegaasd zijn tot kluiten en planten met vrije wortels. Vaak zijn deze gebundeld tot bossen. Een bijzonder groep vormt bosplantsoen. Dit zijn in het algemeen de wat eenvoudigere, goedkope planten die gebruikt worden op grote percelen, voor erfbeplantingen en langs wegen.

Heesters worden weggezet op de koude afdeling van het tuincentrum. Vaak is dat buiten. Om de verkoop bij slecht weer te bevorderen zie je steeds meer bedrijven die voor deze productgroep een koude kas gebruiken. Voordat er nieuwe planten weggezet kunnen worden is het in het algemeen nodig om de oude planten in te boeten en op te knappen.

Potten worden weggezet op tafels of op bedden op de grond. Om onkruidgroei te beperken wordt, als ondergrond, anti worteldoek gebruikt. Grote potten worden wel ingekuuld. Om het omvallen te voorkomen zijn allerlei steunmaterialen in gebruik. Deze worden vaak geleverd door de leverancier van planten. Ook worden allerlei houtsystemen gebruikt. Hierbij is het de kunst om het netjes te houden.

Bladverliezende heesters worden voornamelijk verkocht als er geen bladeren aanzitten. Dit maakt het herkennen moeilijk. Klanten kunnen zich moeilijk een beeld vormen. Voor het etiketteren betekent dit dat er extra zorg besteed moet worden aan de naamgeving en beeldvorming. Dit kan bijvoorbeeld door elke plant van een sticker of label te voorzien en daarnaast met weerbestendige informatieborden te werken. Deze worden door de leveranciers geleverd.

In het algemeen is de omloopsnelheid dusdanig groot dat de verzorging zich beperkt tot gieten en netjes houden van de verkoopvakken. Buiten het seizoen houdt men de voorraad zo beperkt mogelijk. Tuincentra waar de buitenafdeling de hoofdzaak van het bedrijf uitmaakt gaan vaak verder. Deze hebben altijd een gevulde verkoopafdeling en zullen meer aandacht besteden aan het verzorgen. Hier kom je extra handelingen tegen als bemesten, rondsteken, steunen, verplaatsen, snoeien enz.

Verzorging in de tuin

Als heesters op de juiste wijze zijn aangeplant behoeven ze niet zo veel onderhoud.

- Planten

Containerplanten kun je het hele jaar planten. Het beste is de periode november tot en met april. Bij droog weer moet je veel aandacht besteden aan het geven van voldoende water. Los plantgoed kun je alleen planten als er geen bladeren aanzitten. Dit is in de periode november tot en met april.

Als plantdiepte houdt men de diepte aan die men op de kwekerij heeft aangehouden. Hagen worden vaak dieper geplant. De eerste zijtakken komen dan in de grond. Zo krijgt men een haag die vanaf de grond gesloten is.

Bij kluitplanten met een gaaslap moet de klant de lap verwijderen of losmaken. Als hij dit niet doet wordt de wortelontwikkeling afgeremd en zal de plant moeilijk aanslaan of verdrogen.

- snoeien

Als de sierwaarde alleen op de bladeren berust is snoeien erg eenvoudig. Heb je met bloei te maken dan loop je het risico dat de knoppen worden weggesnoeid.

Snoeien is vooral van belang omdat de struiken anders te groot of kaal van onderen worden. Als

planten om deze reden worden teruggesnoeid spreekt men over verjongingssnoei. We krijgen dan een verjongingsheester. Het is ook mogelijk om alleen de zwaarste takken weg te nemen. Als heesters door snoeien hun natuurlijke vorm verliezen spreken we over doorgaande heesters.

Geënte planten als rozen en kronkelhazelaar kunnen last hebben van wildopslag. Dit moet zo snel mogelijk verwijderd worden om concurrentie te voorkomen.

Planten die weinig wortels hebben bij het verplanten moeten bovengronds direct worden gesnoeid. Laag snoeien dwingt de plant om jonge grondscheuten te maken.

Om een strakke haag te krijgen en te behouden moet je minimaal twee keer per jaar snoeien. Dit doet men dan in mei en september. Knip nooit bij felle zon of bij vorst. Hagen snoeit men zo dat deze van boven naar beneden steeds breder worden.

Hierdoor worden ze beter belicht.

Hout dat vorig jaar gevormd is noemt men twijgen; hout van dit jaar noemt men scheuten.

Vroeg bloeiende struiken bloeien op oudere twijgen. Deze mag je pas snoeien na de bloei.

Later bloeiende scheutbloeiers als vlinderstruik worden na de vorstperiode gesnoeid. Deze hebben dan nog voldoende tijd om bloemscheuten te vormen. Voor de vorst snoeien heeft als nadeel dat de plant kan invriezen en het geeft een kaal winterbeeld.

- Bladruimen

Als blad lang genoeg blijft liggen verdwijnt het vanzelf. Over het nut van het ruimen van blad en de manier waarop zijn veel verschillende meningen in omloop.

Grofweg zijn er 3 redenen om het blad op te ruimen:

1. Veiligheid

Tijdens het rottingsproces wordt blad zacht en glibberig. Op een verharde ondergrond kunnen mensen uitglijden.

2. Bodemgesteldheid

Blad bevat veel organische stof. Het blad wordt verteerd door micro-organismen. Deze brengen de organische stof in de bodem en hebben voor het afbraakproces stikstof nodig. Gevolg is dat de bodem meer organisch stof gaat bevatten en minder stikstof. Het laten liggen van blad verschraalt hierdoor de ondergrond, maar verstikt ook aanwezige plantengroei. Voor gazons betekent dit afsterving.

3. Het oog

Afgevallen blad hoort bij de natuur. In een kleine tuin kan het een negatieve uitstraling veroorzaken.

In het algemeen kun je ervan uitgaan dat afgevallen blad weinig schade veroorzaakt als dit in de plantenborder ligt. Desgewenst kun je het in het voorjaar licht onderwerken. Blad verhoogt het organisch stof gehalte en zal op den duur voedingsstoffen leveren. Op gazons moet het verwijderd worden.

Sommige soorten doen er lang over om te vieren. Dit geldt bijvoorbeeld voor kastanje- en notenblad. Eikenblad verzuurt de grond. Bij grote hoeveelheden kun je deze soorten composteren en na een jaar gebruiken als organische bemesting.

Steunpunt